Ч. 56. (851). Львів, второк дня 12. марта 1918. Рік IV

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка

Умови передплати у Львові:		В краю і державі:		За границю:	
На рік	44·— К.	На рік	56·— К.	В Німеччині	56 мар.
„ півроку	22·— „	„ півроку	28·— „	В Америці	26 дол.
„ чвертьроку	12·— „	„ чвертьроку	15·— „	В инших державах	84 фр.
„ місяць	4·— „	„ місяць	5·— „		

Ціна оголошень: Стрічка двошпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К, в оповістках 1·50 К, в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошення на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошення за осібною умовою.

Ще раз поклик до укнаїнського жіноцтва!

Велику і важну хвилю переживає наш український нарід у Галичині. В огні світової катастрофи куєсь доля України; наче фенікс із попелища повстала Українська Держава, розкинувшись широко від Вепра по Дін, від Припети по Чорне Море. Лиш наша Галичина, Буковина та забескидська Україна остали поза межами Української Держави. Те, що тепер творить ся, буде підставою будучого ладу і укладу відносин у східній Европі правдоподібно на довгі часи. Тому наш нарід у Галичині та Буковині мусить напружити всі свої сили, всю свою енергію, щоби доля не поглузувала собі з нас, та щоби ми здобули собі повне самоозначенє в межах габсбурської монархії. Те, що станесь з нами в найблизших часах, буде рішати про нашу долю та будучину правдоподібно на довгі часи — від сего зависить наше: бути чи не бути.

В тім рішаючім моменті, якому другий рівний не скоро завитає на світ, наш нарід мусить викресати із себе всю енергію, яка лиш притаїлась в 4-ох міліонах наших народних мас, щоби переперти нашу волю до самоозначення, до повної національної самоуправи. Наш клич в межах Австрії звучить: або тепер — або ніколи! Або здобудемо собі самоуправу і заживемо в Галичині як би у своїй укр. державі — або програємо справу на довгі десятиліття і дальше будемо коротати вік в „приятельських“ кліщах наших „любих“ сусідів! Кожен член укр. народу в Галичині, кожна сяк так свідома укр. душа повинні зрозуміти, що прийшла рішаюча хвиля, настав слушний час, від якого залежати-ме наша доля і будучина та доля наших нащадків. Кожна свідома укр. душа повинна розуміти, що за обовязок на ній тяжить у сю рокову хвилю та повинна сей обовязок сповнити — до останку, з усіл сил, з усім пожертвованем, твердостю, нехтохитностю, хочби до останнього віддиху і останньої каплі крови. Наш нарід має здати історичний іспит, чи він заслужив сам собі бути господарем на своїй землі чи має остати рабом-попихачем у чужих. Веде ся гра о велику, превелику ставку: або пан — або пропав!

Весь край лунає від гомону величавих маніфестацій. Величезні походи і збори підносять народне одушевленє. Дня 3-го марта взяло участь в походах і зборах поверх пів міліона свідомого народу, а збори ті і походи відбувають ся дальше, несучи освідомленє в найглухші села. Прокинув ся наш край сильнійше, як се було за виборчої реформи або в часі Шевченкового Свята 1914-го року. Але на походах, зборах і піснях не може скінчитись. Побіч маніфестації треба і діла та організації. Маніфестації виявляють нашу чисельність і свідомість; організація повинна визискати сю свідому масу для доцільного, плянового і трівкого народнього діла. Сили, збуджені в нашім народі з одного боку повстанем України, а з другого польською небезпекою, не сміють розвіятись на марне. Одушевленє, викресане з нашого народу, треба ввести в русло постійної народної організації, аби воно перемінилось в народне діло.

Тож усі народні сили треба тепер повернути до твореня трівкої, гнучкої та карної організації. **В кождім селі повинен повстати постійний комітет національної праці**, що повинен підлягати такому самому комітетови у повіті. Сі комітети повинні пильно слідити за тим, що діеть ся в державі, краю, повіті і громаді та давати провід при кождій нагоді. Ті комітети повинні слідити пильно, що роблять наші противники і паралїжувати їх акцію. Річю сих комітетів є дбати, аби в громадах привернено українських війтів, писарів, аби була українська школа, аби чужі не розпаношувались в громаді. А як спосіб борби мають вони не лише уладжувати збори і т. п., але також **організувати бойкот проти наших противників**. Треба бойкотувати польську школу накинену нашим дітям; **ніхто не має права силувати наші діти вчитись по польськи**. Ніхто не може нас присилувати розуміти в уряді чи суді по польськи. Ніхто не може нас присилувати продати польському украïножерови молока, покладків то-що!

Побіч сеї політичної організації повинна відновитись просвітна організація. **Всі читальні „Просвіти“ повинні відбути збори і відновити своє житє**, запренумерувати ґазети (і то щоденні!), закласти на ново бібліотеки, потворити хори.

Читальні ім. Качковського повинні перетворитись безпроволочно на читальні „Просвіти“ і зачати просвітну роботу. Так само всі „Січі“ і „Соколи“.

В отсих організаціях наше жіноцтво і дівоцтво повинно переняти на свої плечі всю роботу. Нехай жінки і дівчата засядуть побіч мущин у виділах читалень, „Січий“ і „Соколів“, нехай вони дають почин і провід рухови і народній праці. Війна навчила жінок зносити труди, небезпеки, привчила їх до самостійности і давати самим собі раду. **Нехай жінки і дівчата перенесуть отсей свій довід і на поле народної праці** та нехай на своїх плечах здвигнуть назад всю просвітну і січово-сокільську організацію.

Так само повинно жіноцтво **доложити своїх рук до господарської організації** — наших кас, крамниць, кружків і філій „Сільського Господаря“ то-що. Чи жінка, що веде сама велике господарство і дає йому оклад, не може бути членом надзірної ради або дирекції у сільській Райфайзенці або членом виділу кружка чи філії „Сільського Господаря“? Думаємо, що вона виведе так само лад у касі чи кружку „Сільського Господаря“, як вивела його в своїм господарстві, господарячи в тяжких обставинах та обганяючись від усяких деришкірів.

Українське жіноцтво! На Вас звернені очі цілого народу, на Вас лежить будучина народу! Мужі, сини і брати Ваші на війні, многі з них погибли або є каліками. Хоч вже приходить мир, але ще не знати, коли вони повернуть домів. А народна доля не жде на се, аж настане мир, аж мущини вернуть до плуга, варстату, родини і народного труду. **Тому Ви, Українки — селянки, міщанки і інтеліґенція жіноча беріть народний труд на свої плечі.** Горніть ся до читалень, „Січий“, „Соколів“, відновляйте їх, вступайте до виділів, працюйте, ведіть своїх менше свідомих Сестер, вступайте до кас, їх дирекцій і надзірних рад, організуйте кружки „Сільського Господаря“ в кождім селі. Ставайте під народні прапори не лише до походів та пісень, не лише як гарні квітки України, але як труджениці народні, як організаторки, як горожанки України! Україна дала жінкам рівні політичні права з мущинами, рівне право голосовавя і право вибору. Дайте доказ, що і Ви, галицькі Українки, достойні рівного горожанського становища з мущинами. Нехай Україна буде горда не лише на красу, чемність і золоте серце своїх доньок але й на їх патріотизм та народний труд!

А з'окрема **Українські інтеліґентні жінки повинні тепер всю хижисть енергію вкласти у поміч своїм сільським і міщанським посестрам.** Переважна часть рухливої інтеліґенції мущин на війні. Річ їх сестер і жінок заступати братів і мужів у проводі народови. По місточках і селах живе досить наших пань і панночок. Пора їм вийти з ери самих лише добродійних концертів та равтів і т. п. — хоч і се похвальний труд. **Пора виступити на ширше поле народного труду.** Нехай укр. інтеліґентне жіноцтво візьме корпоративну та живу, активну участь в організації політичній, просвітній, економічній, вступаючи у виділи, дирекції і тп.; беручи на себе обовязки і реферати. Молодше інтеліґентне жіноцтво нехай кинесь до орґанізації читалень, „Січий“, „Соколів“, нехай спішить з відчитами на села — так як се робила до війни мужеська молодїж. **Україна потребує горожанок а не ляльок** — а кожен мущина певне вище цінити-ме Українку-горожанку ніж тільки пусту ляльку.

Українки! Віримо, що отсей поклик не остане без сильного відгомону в серцях українського жіноцтва. Віримо, що станете всї, міліоновими кадрами, до народного труду та займете позиції, опущені з конечности мущинами. **Україна зове Вас у важну, велику, рокову хвилю!** До праці! До труду! До організації! На добро українському народови, а честь і славу українському жіноцтву!

„Вржесня“ на україн. землї.

З Жовківщини пишуть нам:

Не від нині наша школа в ярмі і то в такім нечуваним ярмі, що сором нам вже самим за те, що не реагуємо як слід на те пониженє школи так, як се народови лицювало би.

Перед війною ще як так звертали ми увагу на нашу школу і бодай був якийсь слід, якась признака, що школа лежить нам на серці, що розуміємо вагу її, знанїнє школи в містї і на селї.

Та прийшла війна, а з нею ріжні, преріжні пекучі, актуальні справи, ратункові акції і кличі, справа виживлення, справа сиріт, справа

евакуованих, політичні і національні проблєми дня і т. д., і т. д., лиш за школу ніхто а ніхто не заступить ся, так якби на сім поли було все в порядку, і то в найкрасшім порядку, або якби на школі нашому народови цілковито не залежало.

Тимчасом правди нема ні в однім ні в другім, значить, ні в школї ладу нема, ні народ з неї не вдоволений. Перейдіть ся по наших громадах, от так від села до села, спитайте народ про школу, ви почуєте, що вам сей народ повість. Здвигне хиба з погордою плечами.

Народна школа в ярмі і то в страшнім ярмі. Українську мову трактує ся так у східній Галичині, як не краєву, не викладову, в дітвору головно тепер, коли нема ніякої контролї, вщіплює ся погорду до всего, що українське, називаючи все українське „москальофільським“, в многих школах учительки-Польки в шовінїзмі своїм так далеко зайшли, що українські діти в українській школї зовсім перестали вчити українського письма і української мови.

А вже те, на що позволяли собі у східній Галичині, значить на українській земли, учителї і учительки Польки в день славнозвісного страйку 18 лютого с. р., переходить всякі границї і межі нащої терпеливости. В тім дни закокурічені шовіністи і шовіністки-педагоги (!) в брутальний спосіб зі школи за двері викидали невинні українські діти, викрикували: Marsz do domu, таке і таке насінє!

Приміри — в жовківськім повітї в громадї Сопошинї, — як нам доносять — громадї під самим містом є дві учительки, рідні сестри, (се також характеристичне!) запеклі Польки-шовіністки.

Діти, викидуючи зі школи в день страйку, визивали „москальофілями“, понадто над українськими дітьми знущають ся, бють і то нераз до крови бють невинні діти за те лиш, що вони не польські, лиш українські, зглядно в їх розуміню „moskiewskie dzieci“. Перед кількоми тижнями старша з них побила до крови хлопчину з I. кл. Андруха і Ксені Ґенджало. Зате війдіть там в сялю української школи, а від разу побачите і відчуєте, який дух царить у ній.

Польський орел білий на червоній плахтї буде для вас показчиком того, як у тій клясі почуває ся українська дитина.

Та се лиш один один із тисячки примірів. На Винниках під Жовквою опорожнила ся була посада управитня. Громада наскрізь українська, школа і мова у ній українська, здавало би ся, що чей-же тепер, коли так широко розводить ся світ над „самоозначенєм“ народів, що чейже прийде на управителя до Винницької школи Українець, тим більше, що в Жовкві містї, особливо в школах, Поляки і так всї місця загарбали, та ба! для галицької ц. к. Ради шк. кр., ще до того „wyodrębionej“, нема і не може бути „самоозначеня“ і волї народу. Мимо представленя зі сторони самої громади, мимо річевого меморіялу Укр. Пов. Орґанізаційного Комітету в Жовкві, вистосованого до ц. к. Ради шк. кр., таки до Винник прийшов не Українець, а шовініст Поляк.

Нещастє захотїло, що усім тим шовіністам і шовіністкам на селї віддано ще й громадську писарку в часї війни. Для сїльського населеня нові се тортури. Поминаємо вже се, що всї ті „високопатріотичні“ секретарі і секретарки знесли українське урядованє по наших громадах, що засланяючись писаркою не вчать зовсїм, або як вчать, то лїпше, щоб не зачинали тої науки, та мусимо піднести, що вони стали тепер давними „мандаторами“, терористами сїльського населеня. В громадї є вони всїм, а всї, ціле село в їх очах „bydło“. Через се — річ ясна і самозрозуміла — між школою а селом стає, виростає страшна пропасть. Народ відчуває ненависть до школи, бо бачить, що учитель чи учителька не має милосердя для него, є ворогом його, якже-ж може бути приятелем, батьком, учителем для заголюканої дитини в його клясї? Ні, ніколи! — розумує простолюдин в розумі своїм і добре розуміє.

День 18. лютого був найкрасшим потвердженєм сего. Щоби шкільну дітвору виганяти за двері з кляси, щоби перед дітьми замикати двері школи, щоби ті незинні діти визивати і силоміць викидати, се вже годї, сего вже і нам за богато! Досить вже пониженя, досить вже неволї, геть з польськими шовіністами і шовіністками в українській школї! Нехай ту висшу, польську культуру йдуть нащіпляти на захід між своїх мазурів! Нехай не затроюють їдию ненависти невинні серця наших українських дітий! І то чим скорше, щоб народний гнїв не вирівнав усїх дотеперішних кривд, бо у нас, що село, що громада, то українська „Września“.

Українські манїфестації.

День 3. марта в краю.

Ширець.

Манїфестаційне свято з нагоди Берестейського мира і української державности відбулось торжественно і в Щирци дня 3. марта під проводом місцевого комітету. Благодарственну Службу Божу відслужив місцевий парох; співав гарно дївочий хор з Пустомит. При кінци Сл. Божої відспівано „Тебе Боже хвалим“ та гимн „Боже великий єдиний“ і внесено многолїтствє українській державі та українському народови. По Сл. Божій виголосив патріотичну проповідь на майданї о. сов. Стернюк з Пустомит. Почав ся уставлений похід непроглядних мас народу з духовною і світською інтеліґенцією зі всїх громад. Перед і конець походу творили кінні бандерії в числї 200 коний з їздцями прибраними в ленти, а кіньми в зелень і стяжки. Проводив похід п. Е. Старецький, упр. школи з Пісків, за ним ступала чвірками молодїж, потім шкільна дітвора з Острова, Ланів, Пісків під проводом учительства. Гарно представлялись в своїх одностроях соколиці з далеких Бродок під проводом о. кан. Погорецького, а неменше громади Гуменець, Попеляни, Никонковичі, Сороки і Яструбків зі своїми прапорами. Порядкував о. Білинський і п. дир. Малицький при помочи приділених їм сил. Також несено умаєні таблиці з відповідними написами. Похід, в якім взяло участь около 6 000 народу, перейшов від острова головною дорогою через ринок попри дім каси, костел, судовий будинок до граничного хреста на Ланах і довкола него вернув на ринок. Тут перед приладженою трибуною заняла місце непроглядна маса нвроду з цїлої Щиречини в числї около 10.000 (а треба додати, що значна часть Щиречини, як Містки, Полянка, Глинна, Лїсневичі, Наварія і пр. взяли участь в святї у Львові). Віче отворив голова комітету, орґанїзатор о. Білинський і предложив на предсїдателя о. сов. Яцкевича з Красова. Прийшов до слова перший референт п. Др. Ев. Прешневський. В своїй річевій і глубоко обдуманій бесїдї представив краснорічиво і плястично вагу Берестейського мира для українського народу і закінчив пориваючими словами „чужого не бажаємо, свого не дамо“. Другий бесїдник п. П. Орлевич з Горбач реферував справу української державности в Галичинї. Горячими словами представив польське ярмо над нашим народом і закінчив домаганєм утвореня осібного коронного краю з української части Галичини і Буковини. Віче закінчив пориваючими словами орг. о. Білинський поставив відомі резолюції, які принято одноголосно. Відтак візвав бесїдник народ до просвіти і орґанізації, щоби ми вже раз настали панами в своїй хатї. По сїм розвязав віче, а нарід піднесений і ободрений розійшов ся в спокою і порядку домів. Підчас обходу занялась п. докторова Трешневська розпродажею відзнак, з яких дохід призначено на народний фонд. Подяка належить ся і п. Ст. Книшеви, що мимо всїляких трудностий роздобув так конечні відзнаки.

Журавно.

Свято мира й української державности в Журавнї відбуло ся 3. марта с. р. дуже величаво при участи майже всїх сїл судового округа (крім Болич і Сулятич, які святкували у себе). Богослуженє відправив канонїк і декан о. Й. Логинський при участи о. Музички і Федоришина який виголосив дуже патріотичну проповідь в церкві. По Богослуженю манїфестаційний похід, на якого чолї їхав, як окружний атаман, емер. учитель з Яйковець п. Вас. Довжанський, з сокільско сїчовою бандерією і Соколами, Сїчовиками та Сїчовичками, рушив під приказами голови окр. „Сокола“ п. М. Кунди головними вулицями та через ринок під дім „Захисту воєнних сиріт“. На особлившу увагу заслугує бандерія з Володимирець і Яйковець та хор Сїчовичок з Млинск під проводом о. Й. Кмицикевича. В поході взяла участь вся дооколична духовна і сьвітська інтеліґенція та нарід, якого зібралось до 15. тисяч.

Під „Захистом“ відбулось віче під проводом крилош. о. Томи Березовського, писав о. Е. Федоришин.

По дуже вичерпуючім і популярнім викладї декана о. Й. Логинського про історію України аж до нинїшних часів і ухваленю звісних резолюцій говорив п. М. Кунда про відзисканє і орґанїзацію української державности протягом минувшого року. По промові о. Федоришина закінчив збори о. Березовський гарною промовою, подякував народови за участь і просив остати ще на панахидї за поляглих борців за волю України. На „Народний фонд“ зложено як чистий дохід 150 К.

Угнів.

Вже ранним ранком 3. марта с. р. зароїло ся місточко Угнів дооколичним і в що раз більшім числї напливаючим з усїх сторін селянством.

Мимо сего, що равський староста Бохенький, котрий дня 18. лютого робив енерґічні стараня в військових властий, щоби вони не робили перешкоди в „przeliczaniu sił narodowych“, антидержавним і антимировим демонстраціям уряджуваним під його покровом підчининими йому урядниками, — поспішив ся заборонити уряджуванє манїфестаційного походу і віча. Про сю свою заборону не забув повідомити усї постерунки жандармерії, а ті ширили „страхи“.

Свято розпочалось о год. 10. Благодарственною Соборною Службою Божою, котру целєбровав при співучасти численного духовеньства о. Жук парох Вербиції. В церкві виголосив парох на Річици о. Чехович патріотичну і обдуману проповідь, яка зробила на присутних незвичайне враженє. По Службі Божім і відспіваню „Тебе Бога хвалим“ рушив манїфестаційний похід улицями міста. Чоло походу творили угнівські, річицькі та коряминські сїчовики на конях. Дальше йшли громадами, селяни котрі несли таблиці з написами: „Хай живе Українська народна Република“, Хай живе берестейський мир і його творці“, „Проч з посяганєм Поляків на споконвічні українські землї Холмщини, Підляша і Полїся“, „Домагаємо ся справедливої земельної реформи“, „Домагаємо ся утвореня українського коронного краю з Східної Галичини, Буковини і пінічної Угорщини в межах Австрії“, „Хай живе цїсар Карло I. Кололь Галича“.

Похід мережали ґрупи сїчовиків і сїчовичок з лентами і прапорами кінні бандерії, а замикала бандерія з села Карова.

Святочно настроєний манїфестаційний похід, пройшовши при співі патріотичних пісень улицями, вернув на просторий майдан коло церкви, де відбуло ся віче „jak nie ośmnastu, tak dwudziestu tysięcy“, як поясняв опісля гуртковн Поляків-урядників один „менше-вчений“, пристарковитий Полячок — „покутний адвокат“.

Перший промовив від комітету, отвираючи віче, п. Іван Нагурський. В своїй промові підчеркнув він важнїйші моменти з сучасного і не давно минулого, звернув увагу на посяганє ворогів на наші землї і закликав до орґанїзації самооборони. — Після майже годину треваючої промови п. Нагурського, промовив від міщанства п. Гр. Онишкевич, міщанин з Угнова. Він домагав ся негайного усуненя зі Східної Галичини Поляків-урядників, а перенесеня сюди зі західної всіх Українців. — По нім промовив від селяньства п. Солодуха господар і війт села Вербиця. Згадавщи давно минулі часи і не давні, наших Князїв, гетьманів і Шевченка, „на хлопський розум“ пояснив він присутним селянам, чому то так в послїдних часах Поляки репетують, яка їм стала ся кривда і домагав ся подїлу Галичини і негайної справедливої земельної реформи.

Віче аклямаційно рішило вислати відповідні депеші.

Відтак принято відповідні резолюції

Послїдню резолюцію заглушив спів національного имну: „Вже воскресла Україна“. Учасники почали розходити ся.

Манїфестаційний похід і віча понад 18-тисячної маси мешкаців Угнївщини завдяки стараням кількох молодих одиниць, а передовсїм енерґічній поставі місцевого орґанїзатора п. Івана Нагурського, не удало ся спровкувати ні п. старостї, ні жандармам, ні иншим польським заволокам.

На днях поспішив ся реклямувати korespondent „Kurjera Lwowskiego“ — (очевидно по довгій надумі) в безлично-бляґерський спосіб величавий „narodowy protest“ в Угнївщині іб

штрайками, походами, застановленем фабрик і т. п. — Слід зазначити, що в Угнові, де Поляків мож почислити на пальцях, не було в дни 18. січня с. р. жадних походів улицями міста, не було жадних застановлень фабрик, бо такі тут не істнують, а єсли і істнує щось в тім роді, так з инших причин застановлене від року не ad hoc „protestu“, школа народна з українською викладовою мовою фунґувала як звичайно, суд рівнож, заштрайковало лиш двох почтових, двох податкових і трьох судових урядників і для них та для „ludności łacińskiego obrządku“, з котрої не богато калїчить по польськи устроїв місцевий ксьондз питомі польські „косьцєльні нарікання“, на всіх і на вся, а на котрі зволили прибути два, три, чи навіть пять „ясні-вельможних“, котрих мораторія освободила на якийсь час від „przymusowego wywłaszczenia“. — Угнівські Поляки не такі дурні, щоби з такими силами, як вони мають, показувати ся манїфестацийно на улиці.

Глушків.

Дня 3. марта відбула ся у Глушкові, пов. Городенка, велика манїфестація з нагоди свята мира. По торжественнім Богослуженю, підчас котрого місцевий парох виголосив патріотичну проповідь, в якій пояснив значінє акту з 9. II. 1918 р., як рівнож стремлїня галицьких Українців до подїлу Галичини, по благодарственній молитві і процесії довкруги церкви, відбув ся манїфестаційний похід по улицях села під проводом п. Е. Федевої і нач. тут. громади Івана Радуляка. Похід рушив, гарно уставлений, від церкви, перейшов улицю Шевченка зі співом патріотичних пісень та зібрав ся опять перед церквою, де його гарною промовою розвязав начальник громади. Зібрані, в числї около 000 душ ухвалили відомі резолюції і вислали у компетентні місця відомі телеґрами. Замітна річ, що в поході брали участь деякі місцеві селяни Поляки.

Болехів.

„Вже воскресла Україна!“ — лунає від місточка до столиці, від столиці до села.

Вже воскресла! — заспівав Болехів з окресними селами, з яких люди явились так численно, що упорядкований похід займав майже два кільометри.

Свято почалось Богослуженєм. — Целебрував Вп. о. декан Горникевич, при гарнім місцевім дівочім хорі під проводом стрілецького дірігента підхорунжого Баландюка. — Вельми гарно випала проповідь о. Галандюка і піднесла загальний патріотичний настрій.

Почав ся похід. — Кожний відділ мав на таблиці свій клич: „Хай живе Українська Республика!“, „Слава Центральній Раді!“, „Жадаємо подїлу Галичини!“, „Чия хата, того правда!“ і много инших відповідних бажанням і настроям населеня. — Обійшовши головні вулиці міста, задержались всі на ринку. Тут стояли вже виставлені трибуни, на котрі виступали бесідники, а іменно: звісний бесідник о. Островський і молодий п. Горникевич, котрий дуже сміло промовляв, його бесіду часто перервано довгими оплесками. По о. Островськім вийшов на трибуну Тит Якимів, селянин з Вітвиці і своєю гарною промовою нічим не уступав своїм виробленим передбесідникам.

Вкінці вислано письма до кабінетової канцелярії і президії міністрів з домаганєм скорого подїлу Галичини і утвореня осібного українського коронного краю з українських областий Галичини і Буковини. Також до посла Евг. Петрушевича.

Взагалї Свято випало дуже величаво, в чім головну заслугу має судія Масляк при помочи о. пароха Пелипчука, п. Русина і інструктора Сімкова.

Не годить ся поминути і заслуги болехівських пань, котрі головно причинились до зібраня фондів так квестою в церкві, як розпродажю віднак.

Українська делеґація у Відни.

ВІДЕНЬ, 9. марта (Ткб.) „Reichspost“ оголошує розмову з делегатами Української Народної Республики Остапенком, Шафаренком і Залізняком (?!) що заявили, що відбуті сими днями конференції своїм перебігом і способом згідливости австро-угорського правительства скріпляють певність, що між осередними державами й Україною лишать ся стало сусідсько-приязні взаємини. Остапенко відпираючи фальшиві донесеня дневників заявив, що довіз середників поживи до осередних держав зачнеть ся не аж в маю, але ще сього місяця і то в дорозі урядових місць виміни, в справі яких вже прийшло до порозуміня. Через заведений на Україні збіжевий монополь справить ся вивіз збіжа з України на правильні дороги. Без огляду на нищеня большевиками розпоряджає сільське населенє України дуже значними надвишками збіжа. Ходить головно о те, щоби поробити відповідні зарядженя в цїли осягненя можливо найпляновійшого одноцїльного поступованя так в інтересі держави як і населеня. Українці що після запевнень опустили столицю держави з корисними вражінями, відїхали в ночі до Київа, щоби комісії праці Ради і раді міністрів зложити звіт з віденських і берлїнських нарад.

Троцький уступив.

ПЕТРОГРАД, 9. марта (Ткб.) Троцький уступив зі становища народного комісаря для заграничних справ.

Борба між военною і мировою партією в Росії.

РОТЕРДАМ, 9-го марта (Ткб.). — Петроградський кореспондент „Daily News“ доносить, що в ожиданю конгресу совітів военна і мирова партія вже почали між собою спори. Военна партія основала нову часопись „Комуніст“, щоби пропагувати революційний опір. Провідником групи є Бухарін, досі пристрасний сторонник Ленїна. Ленїн зі свого боку агітує в „Ізвєстіях“ і „Правдї“ за ратифікацією мирового договору.

Росія зоружуєть ся?

БЕРЛЇН. — „Localanzeiger“ доносить із Стокгольму: Петроградська телеґрама доносить, що Росія помимо заключеня мира зоружує ся.

Большевики проти жидів?

ГАГА (Ткб.). — Жидівське кореспонденційне бюро довідуєсь з Льондону, що предсїдника комітету для жидівського конгресу, який мав зібрати ся дня 2 го марта в Петроградї, в останній хвилї арештовано. — Богато жидівських часописий заборонено, а редакторів увязнено.

Протест московських соціялістів проти мира.

РОТЕРДАМ, 9-го марта. — Райтер доносить з Петрограду: Московські соціялісти повідомили заграничні конзуляти, що вони енерґічно протестують проти мира. Вони додають, що більшість російських політичних партій не була в Берестю заступлена.

Російське правительство переносить ся в Москву.

ПЕТРОГРАД, 9. марта, (Ткб.) Приказ підписаний Ленїном оголошує урядово перенесенє державних уряджень з Петрограду і подає потрібні до сього вказівки. Рада народних комісарі має їхати до Москви, народний чомісар просвіти Лукачарський остає в Петроградї як заступник правительства. Урядові органи совіту „Ізвестія“ і „Правда“ вийдуть завтра в останнє в Петроградї; відтак перенесуть ся в Москву. Ранїші часописи потверджують донесене про уступленє Троцького. Його місце заняв Чічерін. Дневники доносять, що великого князя Михайла Александровича випущено на свободу.

Радко Димитріев в американській службі.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) Часописи довідують ся, що бувший болгарський генерал Радко Димитріев, котрий в часі війни служив в російськім війську, удаєсь до Зєдинених Держав, де має обняти високе становище в американській армії.

Німецько-російський додатковий договір.

БЕРЛЇН. (Ткб). „Nord. Allg. Ztg“ оголошує зміст німецько-російського додаткового договору. Він трактує такі питаня: 1) Відновленє дипльоматичних і конзулярних зносин; 2) відновленє державних договорів; 3) відновленє приватних прав; 4) винагорода цивільних шкід; 5) виміна воєнних полонених і цивільних інтернованих; 6) опіка над повертаючими; 7) амнестія; 8) поступованє з купецькими кораблями і їх ладунками, що попали в руки противника; 9) організація архіпелягу Шпіцберґен; 10) кінцеві постанови.

Уступлене румунського короля.

БЕРЛЇН, 9-го марта. — З Софії доносять: З компетентного місця доносять, що найвпливовійші політики в Букарешті і Ясах прилучили ся до погляду Карпа й Марґільомана і уважають зміну престола в Румунії конечною, коли румунська політика на основі нових відносин по війні має йти новими шляхами. Між кандидатами на румунський престол знаходить ся також князь Від. Коли король Фердинанд піде за домаганєм політиків і зрече ся престола, то удасть ся імовірно до Англії. На порученє королевої бувший міністер Таке Йонеску, який тепер перебуває в Льондонї порозуміває ся вже з правлячими кругами, щоби управильнити конечні формальности.

Бомбардоване Парижа.

ПАРИЖ, 8-го марта. — Урядово: Ворожі лїтаки виконали сьогодня вечером атак на Париж. О годинї 8-мій минут 50 дано алярмуючий сиґнал. Наші лїтаки негайно вилетїли в гору. О годинї 10-тій минут 30 стверджено на кількох місцях, що кинено бомби. Донесено про жертви і матеріяльні шкоди. — Урядове донесенє з дня 9-го марта 1-ша година 50 мін. рано каже, що алярм даний о годинї 8-мій минут 50 тревав до 12-тої годинї 15 минут в ночи. Після перших донесень удало ся богатьом ворожим лїтакам перейти наші лїнії і дістати ся над Париж. Завдяки огню артилєрії і діяльности наших летунів, не могли деякі апарати виконати свого завданя. — Число жертв доси незвісне, але воно мабуть дещо менше, як при останнім бомбардованю. Оборонна і помічна служба функціонувала знаменито. Нові охоронні середники показали ся добрими.

НОВИНКИ.

— **Зазив до всїх Українців Жовківщини!** Дня 22. марта с. р. в пятницю відбуде ся о год. 1. в саме полудне в „Народнім Домі“ в Жовкві велика повітова нарада або повітовий зїзд усіх членів і тямущих громадян(ок) Ширшого Повітового Організаційного Комітету. Порядок нарад слїдуючий: 1) Відчитанє протоколу з посл. річного зїзду дня 1. марта 1917., 2) Звіт з дїяльности Укр. Пов. Орг. Комітету за мин. рік і вибір нового виділу, 3) Реферат п. Др. М. Короля, 4) Реферат о. Мариновича

евентуально п. суд. Петрушевича, 5) Дискусія, внески і запити.

З тої причини, що на тій нараді наступить розділ праці над переведенєм основної організації цілого повіту, просить ся усіх прибути і по громадах поагітувати так, щоби з кождої громади було доконче кількох, бодай двох-трех що найменше репрезентантів. Без того праця в повіті не піде. — Український Повітовий Організаційний Комітет в Жовкві дня 10. марта 1918. — Ст. Білинський, секретар. о. Володимир Утриско, голова.

— **Поворот дир. Миколи Заячківського** звеличав персонаьль „Народної Торговлі" цвітовою манїфестацією. Повернувшого засланця сердечно повитав промовою п. Семчишин іменем всього персоналу, який з сеї нагоди розпочав складку на фонд воєнних сиріт ім. м. Шептицкого. Зворушений до сліз дир. Заячківський подякувавши за несподіваний обіз радости, спімнув, що щасливим чує ся, що знова буде міг працювати для добра стоваришеня та на хосен українського народу.

— **За яку ціну не голосували Поляки проти буджетової провізорії?** Краківський „Naprzód" доносить, що польське коло за зломанє солїдарности і вратоване правительства не дістало від президента міністрів ніякої відповіди про поділ Галичини. Також в Бадені не обіцяло їм нічого конкретного. На питанє про стан облоги в Галичині мав Зайдлер сказати, що стану облоги не буде, коли Поляки заховають спокій.

— **Іспит зрілости** відбув ся в п. к. акад. гімн. у Львові дня 9. марта. Приступило до іспиту 9 абітурієнтів, Зложили іспит: Дмитрів Гриць (з відзн.), Гуменюк Володимир, Гулай Володимир, Гарман Осип, Кулик Орест, Черник Олекса, і Юрків Евстахій. Одного репробовано на пів року.

— **Ґенерала Мусніцького не пускають до Польщі.** Польські часописи доносять, що Нїмці не позволили генералови Мусніцькому перевести свою армію до Польщі.

— **Переговори між Туречиною й кавказькою републикою.** Дня 9. с. м. виїхала турецька делєґація зложена з трьох членів до Трапезунту, щоби там увійти в переговори з делєґацією кавказької републики.

— **Кореспондентка „Wieczornої" їде до Києва.** Вчера донесла „Gaz. Wieczorna", що висилає свою кореспондентку до Київа, щоби в столиці України розглянутись та поінформувати читачів. Сподіїмо ся, що незадовго читати мемо ряд безглуздих дурниць та наклепів на Українську Державу та Українське правительство писаних з... Бродів або Гусятина!

— **З Комітету Помочи укр. прив. урядників** подає ся до відома, що на жадане висилаємо друки так на запомоги як також на позички. О запомоги до Централї відбудови краю (ц. к. Намісництво як Централя відбудови краю) можна просити найвисше до висоти 4000 К. До друку треба долучити подрібний спис пропавших в часі війни предметів з поданем тепрішних цін і описом подій що спричинили страту. О позичку можна старати ся до 2000 К без поруки, до 4000 К за відповідною порукою в надзвичайних случаях до 10.000 К також за порукою. Порукою може бути житєва поліса, листи заставні, гіпотека. До висоти 4000 К вистане один ручитель, висше 4000 К двох ручителів. В тій формі написані і добре умотивовані подання належить переслати на адресу: Комітет помочи укр. прив. урядників Львів Ринок ч. 10., який по заопініованю вишле, куди слід. Та сама особа може старати ся рівночасно о позичку і о запомогу. Уділене позичка певнійше буде скорше полагоджене. Треба спішити ся з поданями, аби не вичерпано признаного фонду. О одно і друге можуть старати ся лише ті урядники(чки), які належать (належали) до одного з пенсійних Інститутів і дійсно потерпіли шкоду ізза воєнних подій.

— **Скарбова дирекція і шкільна рада лишають ся в Бялій** Скарбова дирекція і шкільна рада, котрі з кінцем марта мали повернути до Львова, остають покищо в Бялій.

— **Всяких інформацій** в справі запису і студій на висшій земельній школі у Відни, удїляє: Кружок „Земля", Wien XVIII., Hochschule für Bodenkultur.

— **Катастер українських технічних сил.** Всїх українських інженірів просимо безпровволочно зголосити ся писменно або особисто до Української Технічної Комісії у Львові при ул. Зіморовича ч. 20. Супроти величезних змін, яких в останнім часї зазнає положенє українського народу та великих задач, що в найблизшій вже будучині наших інженірів очікують, заложенє катастру і постійна евіденція технїчних сил являє ся необходимою конечністю.

Потрібні такі дати: Імя і назвиско, дата уродженя. Студії. Рід фахових праць і спеціялізація (дороги і мости, архітектура, зелізно-бетонове будівництво і т. д.). Теперішне занятє (служба державна, приватна, військова).

Спис має обіймати усіх українських інженірів (будівляних, культури і т. п.) а також студентів, висших технїчних закладів, які вже віддавали ся практичним працям на полі техніки.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 12-го марта 1918.

Нині: 12-го марта: греко-кат.: Прокопа дек., римо-кат. Григорія.

Завтра: 13-го марта: греко-кат Власія іспов., римо-кат. Кристини.

— З нагоди нашого вінчаня котре відбуло ся дня 7. марта 1918 в Синевідську нижнім складаємо 50 кор. на Волинські школи. — Маруся Сабатівна і Іван Сьвірський.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.